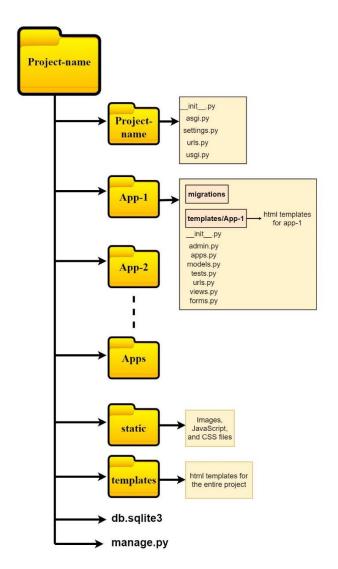
مستندات مدل ها و دیتابیس پروژه مدیریت پروژه های دانشجویی

مریم محمدآبادی پور

در تصویر روبرو مدل کلی فایل های جنگو نمایش داده شده است:

- منظور از Applications <برنامههای کاربردی> (Applications) است.
- فایل: _init__.py این فایل توسط کتابخانه جنگو تولید می شود تا اطمینان حاصل شود که مفسر پایتون، این پوشه را به عنوان یک بسته برنامه نویسی (Package) معتبر در نظر و برای مقاصد بسته سازی برنامه کاربردی مورد استفاده قرار می گیرد.
- فایل :admin.py این فایل به برنامهنویس و توسعهدهنده وب اجازه میدهد تا بتواند برنامه کاربردی ایجاد شده را در «واسط مدیریتی « (Administrator Interface) تغییر دهد.
- فایل :models.py مکانی است که در آن تمام مدلهای برنامه کاربردی ذخیره خواهند شد.

- فایل **tests.py:** مکانی است که تنظیمات مرتبط با ارزیابی و تست واحدها یا مؤلفههای برنامه کاربردی در آن قرار می گیرد.
  - فایل :views.py مکانی است که تنظیمات و کدهای مرتبط با View برنامه کاربردی در آن قرار می گیرد.
- فایل: manage.py این فایل به نحوی نقطه ایجاد تعامل با پروژه تولید شده در واسط خط دستور است) راهاندازی «سرور توسعه(Development Server) «، همگامسازی پایگاه داده و سایر موارد .(برای نمایش لیست کامل دستورات قابل دسترس از طریق فایل manage.py ، کافی است دستور زیر را اجرا کنید:

python manage.py help

App های پروژه :

- Accounts.
- Administration . 7
  - Students.
  - Teachers . 4

در ادامه مدل ها براساس ترتیب ایجاد شدن شرح داده خواهدشد.

Administration\models

```
administration > 🕏 models.py > ધ Project > 🛇 _str_
      from django.db import models
      from django.contrib.auth.models import User
      # Create your models here.
      PROJECT TYPE CHOISES = (
          ("web", "وب"),
          ,("desktop", "و"دسكتاب",
          ("mobile", "موباليل"),
 11
      PROJECT MEMBER CHOISES = (
 12
          ("يک"),
 13
          ("دو",2),
 14
          (3, "["],
 15
 17
 18
 19
      class Project(models.Model):
          title = models.CharField(max length=255)
 20
          creator = models.ForeignKey(User, on delete=models.CASCADE)
 21
          type = models.CharField(max length=150, choices=PROJECT TYPE CHOISES)
 22
          number of students = models.IntegerField(choices=PROJECT MEMBER CHOISES)
 23
          description = models.TextField()
 24
          is suggested = models.BooleanField(default=False)
 25
 26
 27
          def str (self):
 28
              return self.title
```

این مدل برای ساخت جدول پروژها ایجاد شده است.

تمام پروژه های ایجاد شده توسط استاد یا پروژه های پیشنهاد شده توسط دانشجویان که توسط استاد قبول شده اند در این جدول قرار میگیرند.

توضيح كد:

ابتدا دو تاپل تعریف شده که تاپل اول انتخاب های موجود برای تایپ پروژه را در نظر گرفته و تاپل دوم تعداد ظرفیت هر پروژه است.

* اتریبیوت ها در جدول صفحه بعد توضیح داده شده است.

و در اخر متد ${
m str}$ باعث میشود وقتی یک شی از پروجکت داشته باشیم عنوان (${
m title}$)ان را نمایش دهد.

کلید ها عبارتند از:

Project

Key name	title	creat or	type	number_of_stud ents	descripti on	is_suggest ed
Data Type	CharFie ld	کلید خارجی user به	CharField	IntegerField	TextField	BooleanField
توضیحا ت	عنوان پروژه		و انتخاب هایی که بهش دادیم تاپل CHOISES_TYPE_PRO JECT اوب،دستکپتاب و موبایل(را داشتیم	ظرفیت پروژه از یک تاپل استفاده شده است و محدوده انتخاب ظرفیت از ۱تا۳ است.	توضيحات	ایا انتخاب شده است توسط دانشجویان

Accounts\models

```
accounts > @ models.py > ...
       from django.db import models
       from django.contrib.auth.models import User
       from administration.models import Project
      # Create your models here.
       class CollegeUsers(models.Model):
           user = models.OneToOneField(User, on delete=models.CASCADE)
          firstname = models.CharField(max length=150)
 10
 11
           lastname = models.CharField(max length=150)
           project = models.ForeignKey(Project, models.SET NULL, null=True, blank=True)
 12
           is teacher = models.BooleanField(default=False)
 13
 14
           is student = models.BooleanField(default=True)
 15
 16
           def str (self):
               return f"{self.firstname} {self.lastname}"
 17
 18
```

این مدل برای ساخت جدول collegeUsers نوشته شده است.

برای تمامی یوزر هایی که داخل سایت وجود دارند.

ادمین اساتید و دانشجویان

از مدل اپ ادمین استفاده شده است پس لازم است در ابتدا ایمپورت شود.

این کلاس برای این است که یوزر جنگو را گسترش بدهد و فیلدهای مورد نظر را اضافه کند باید یک وان تو وا فیل(OneToOneField) ایجاد کند به یوزر جنگو

بنابراین یک فیلد به اسم user را ایجاد کردیم و یک OneToOneFieldکه به یوزر وصل میشود و CASCADE.models=delete on

یعنی اگر یوزر جنگو حذف بشود ،ان یوزی که ایجاد شده که به CollegeUsers وصله حذف نمیشود و باقی میماند. *فیلد ها در جدول صفحه بعد توضیح داده شده است.

متدstr نام (firsname)و نام خانوادگی (lastname) یوزر را برمیگرداند.

CollegeUsers

Key name	user	firstname	lastnam e	project	is_teacher	is_student
Data Type	OneToOneField	CharFiel d	CharField	کلید خارجی project به FOREIG N KEY	BooleanFiel d	BooleanFiel d
توضیحا ت	یک OneToOneField ایجاد کند به یوزر جنگو		نام خانوادگی		ایا استاد است؟	ایا دانشجو است؟

Students\models

```
students > models.py

1 from django.db import models

2

3 # Create your models here.

4
```

Teachrs\models

```
teachers > @ models.py > ...
      from django.db import models
      from accounts.models import CollegeUsers
      from administration.models import Project
      # Create your models here.
      class ProjectSetting(models.Model):
           can get = models.BooleanField()
  9
 10
           suggest = models.BooleanField()
           reports = models.BooleanField()
 11
 12
           final report = models.BooleanField()
 13
 14
          def str (self):
              "برای تغییر ضربه بزنید" return
 15
 16
 17
      class ReportParts(models.Model):
 18
           number = models.IntegerField()
 19
 20
          is active = models.BooleanField(default=False)
 21
 22
           def str (self):
 23
              return f"Part {self.number}"
 24
 25
 26
      class ProjectReport(models.Model):
           student = models.ForeignKey(CollegeUsers, on delete=models.CASCADE)
 27
 28
           number = models.IntegerField()
 29
           file = models.FileField(null=True, blank=True)
           description = models.TextField(null=True, blank=True)
 30
           mark = models.IntegerField(null=True, blank=True)
 31
 32
           date = models.DateField(auto now=True)
 33
          is submit = models.BooleanField(default=True)
 34
 35
           def str (self):
 36
              return f"{self.student} - {self.number}"
```

ابتدا models از db.Django و accounts مدل کلاس collegeusers در اپ administration و مدل کلاس project را اپ project ایمپورت شده است.

سپس در این فایل ۴ تا مدل تعریف کرده ایم:

- ProjectSetting
  - ReportParts •
- ProjectReport
  - FinalReport •

ProjectSetting

```
teachers > @ models.py > ...
      from django.db import models
      from accounts.models import CollegeUsers
      from administration.models import Project
      # Create your models here.
      class ProjectSetting(models.Model):
          can get = models.BooleanField()
           suggest = models.BooleanField()
           reports = models.BooleanField()
           final report = models.BooleanField()
 12
 13
          def str (self):
 14
           "برای تغییر ضربه بزنید" return
 15
 16
```

تنظیمات پروژه را درقالب یک کلاس در نظر گرفتیم . چهارتا فیلد بولین داریم که در جدول صفحه بعد شرح داده شده اند.

متد str هم ریترن میکند یک رشته با این عنوان" برای تغییر ضربه بزنید" متد str متد str در ادمین سایت جنگو استفاده میشود.

ProjectSetting

Key name	can_get	suggest	reports	final_report
Data Type	BooleanField	BooleanField	BooleanField	BooleanField
توضيحات	ایا میتوانیم ان را اخذ کرد	ایا پیشنهاد شده اس <i>ت</i>	گزارشات وجود دارد یا ن	گزارش نهایی وجود دارد یا ن

ReportParts

```
class ReportParts(models.Model):
    number = models.IntegerField()
    is_active = models.BooleanField(default=False)

def __str__(self):
    return f"Part {self.number}"
```

این کلاس برای طراحی جدول مربوط به تعداد گزارش ها تعیین شده است.

به این صورت که number شماره گزارش مورد نظر است(از ۱تا۸) و is_active برای فعال بودن یا نبودن گزارش است.

که استاد میتواند هر گزارشی که خواست را فعال یا غیرفعال کند.

ReportParts

25

Key name	number	is_active
Data Type	IntegerField	BooleanField
توضيحات	شماره گزارش	ایا فعال است یا خیر

ProjectReport

```
class ProjectReport(models.Model):
         student = models.ForeignKey(CollegeUsers, on delete=models.CASCADE)
27
28
         number = models.IntegerField()
                                                                              این مدل برای جزییات گزارش های ارسالی توسط
29
         file = models.FileField(null=True, blank=True)
         description = models.TextField(null=True, blank=True)
30
         mark = models.IntegerField(null=True, blank=True)
                                                                                                      دانشجویان طراحی شده است.
31
32
         date = models.DateField(auto now=True)
        is submit = models.BooleanField(default=True)
33
34
35
         def str (self):
            return f"{self.student} - {self.number}"
36
37
```

•یک فیلد به اسم studentایجاد شده که فارن کی است به student

به این صورت است که هر پروجکت ریپورتی یک student دارد و هر دانشجو میتواند چندتا گزارش یا ProjectReport داشته باشد .

آن_دلیت هم cascade.model است.یعنی اگر این کالج یوزر حذف شد پروجکت ریپورت باقی بماند.

متد strهم studentرا برمیگرداند

*student یک شی از CollegeUsers است که فرست نیم و لست نیم ان برگردونده میشود از str و اینجا نامبر هم قرار دادیم و برگردانده میشود.

ProjectReport

		Т					
Key	student	number	file	description	mark	date	is_submit
name							
	کلید خارجی	Integer	File	Text	Integer	Date	Boolean
Data	collegeusersبه	Field	Field	Field	Field	Field	Field
Type	-						
	به این صورت است که		برای	توضیحاتی که	نمره	تاريخ	یک بولین است
توضيحات	هر پروجکت ریپورتی		فایل	دانشجو برای			که دیفالت
, ,	یک student دارد و		فایل	دانسجو برای			د دیالت
	هر دانشجو میتواند		اپلودی	گزارش			e میگه True
	چندتا گزارش یا		توسط	مینویسد			که این گزارش
	ProjectReport داشته باشد .آن_دلیت		دانشجو				تایید شده است
	. ی		7 ·				
	cascade.model						یا خیر
	است.یعنی اگر این کالج						
	يوزر حذف شد پروجکت						
	ریپورت باقی بماند						

FinalReport

```
38
     class FinalReport(models.Model):
40
         student = models.ForeignKey(CollegeUsers, on delete=models.CASCADE)
         project = models.ForeignKey(Project, on delete=models.SET NULL, null=True)
41
         file = models.FileField(null=True, blank=True)
42
         description = models.TextField(null=True, blank=True)
43
         mark = models.IntegerField(null=True, blank=True)
44
         is_archive = models.BooleanField(default=False)
45
46
47
         def str (self):
             return f"{self.student}"
48
```

این مدل برای گزارش نهایی هر پروژه ایجاد شده است.

متد strبرمیگرداند student.self که خودش یک متد str دارد که لست نیم و فرست نیم برمیگرداند

FinalReport

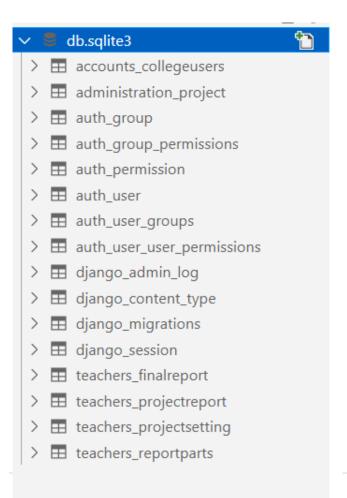
Key name	student	project	file	description	mark	is_archive
Data Type	کلید خارجی به	کلید خارجی projectبه	File Field	TextField	Integer Field	Boolean Field
	CollegeUse rs					
توضيحات	on_delete: اگ استیودنت حذف شد فاینال	on_delete : اگ یک پروژه ای حذف شد	اپشنال است چون نال و بلنک true	اپشنال است (اختیاری)	اپشنال	ديفالتش False است.
	ریپورت را حذف کن	فاینال پروژه را نال کن. null=true	است			یعنی در ابتدا غیرفعال است.

DataBase

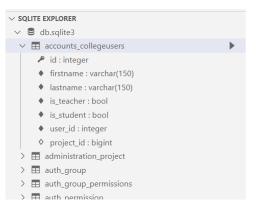
در این پروژه من از دیتابیس پیشفرض جنگو(sqlite) استفاده کرده ام. این دیتابیس برای توسعه خوب است.

به دلیل اینکه پروژه من انلاین نیست به نظرم این دیتابیس مناسب بود.

در ادامه توضیحاتی درمورد این دیتابیس شرح داده ام.

accounts_collegeusers جدول

SQL	\$QL▼							
id	firstname	lastname	is_teacher	is_student	user_id	project_id		
1	مريم	محمدابادی پور	0	0	1	NULL		
2	زهرا	محمدی	1	0	2	NULL		
3	سجاد	برهانی	1	0	3	NULL		
4	فاطمه	رضایی	0	1	4	1		
5	على	ز اهدی	0	1	5	2		
6	مريم	برهانی	0	1	6	4		
8	فاطمه	عطايىي	1	0	8	NULL		

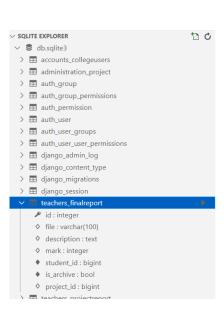
برای تمامی یوزر ها

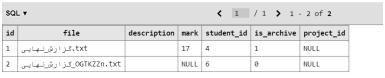
administration_project جدول

SQI	L▼		(1 / 1) 1	- 10 of 10		
id	title	type	number_of_students	description	is_suggested	creator_id
1	اپلیکیشن مترجم	mobile	2	توضيحات اپليكيشن مترجم	0	2
2	وبسايت رستوران	web	1		0	2
3	بازی شطرنج	mobile	3		0	2
4	ماشین حساب	mobile	1		0	2
5	وب سایت مشاوره	web	1		1	4
6	وب سایت صوسسه آصوزشی	web	1		1	4
7	طراحی وب سایت خبری	web	3		0	8
8	پروژه وب پخش انلاین ویدیو و موزیک	web	2		0	8
9	طراحی ویالاگ	web	1		1	6
10	طراحی سایت فروشگاه (پیشنهاد دانشجو)	web	1		1	6

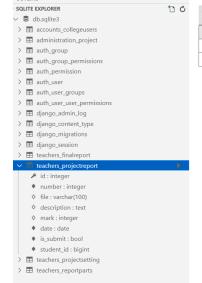
برای همه ی پروژه ها

جدول teachers_finalreport

برای گزارش های نهایی

 SQL v

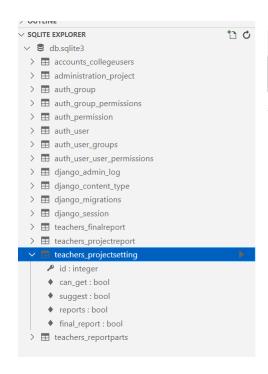
 id
 number
 file
 description
 mark
 date
 is_submit
 student_id

 1
 1
 لي ارش اول
 18
 2022-09-16
 1
 4

 2
 2
 Pg. School
 19
 2022-09-16
 1
 4

teachers_projectreport جدول

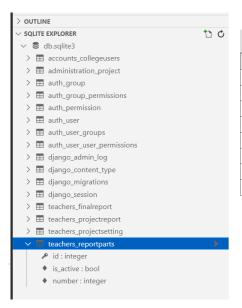
برای گزارش های ارسال شده در طول ترم

جدول teachers_projectsetting

برای تنظیمات هر پروژه

SQL ▼ id is_active number 1 1 1 2 1 2 3 0 3 4 0 4 5 0 5 6 0 6 7 0 7 8 0 8

جدول teachers_reportparts

اطلاعات ۱۸تا گزارش تعریف شده که استاد میتواند انهارا فعال یاغیرفعال کند.

DataBase

تمام اطلاعات سایت از قبیل متن، تصاویر، تغییرات انجام گرفته بر روی تنظیمات اصلی سایت، اطلاعات مربوط به افزونه ها و... بر روی دیتابیس سایت ذخیره می شوند. دیتابیس ها از ساختار SQL یا Structured Query Language بهره مند هستند که به ما این امکان را می دهد تا اطلاعات گسترده و انبوهی را به صورت طبقه بندی شده در آن ها ذخیره کنیم و به راحتی آن ها را بیابیم. امروزه تقریبا تمامی وب سایت های داینامیک که در داخل کشور طراحی و توسعه می یابند، از یک دیتابیس بهره مند هستند. در وب سایت های مدرن امروزی، فایل ها صرفا شامل کدهای PHP, ASP.Net, Java و .. هستند که در طول مدت زمان تغییر چندانی هم نمی کنند و هربار اطلاعاتی را از دیتابیس خوانده و به کاربر نمایش می دهد. لذا اطلاعات موجود در دیتابیس با توجه به اینکه دائما در حال تغییر هستند، بسیار حساس شده و بک آپ گیری و مدیریت مناسب آن ها در فضای هاست و سرور از اهمیت بالایی برخوردار است.

. فريمورک جنگو از ORM يا همون Object Relational Model استفاده ميکنه

برای اینکه بخوایم شمای دیتابیس مون رو برای استفاده طراحی کنیم، باید بیایم و data model بسازیم.

Model درحقیقت یه کلاس پایتون هستش که از زیر مجموعه های django.db.models.Modelهست که توی اون هر اتریبیوت، نمایشگر یه فیلد دیتابیسه.

جنگو برای هر مدلی که توی فایل models.py تعریف شده باشه بصورت خودکار به جدول توی دیتابیس میسازه.

وقتی هم که مدل مورد نظر را ساختیم، دیگه به راحتی میشه توسط سیستم ORM جنگو، اقدامات مورد نیاز را روی دیتابیس انجام بدیم.

بعد از تعریف مدل ها لازم است که data model ها رو به جداول دیتابیس تبدیل کنیم. جنگو برای این کار، یه سیستم migration داره که همه تغییراتی که روی مدل ها اعمال کردیم رو دنبال میکنه و آماده شون میکنه تا بتونیم ببریمشون توی دیتابیس.

جنگو در دایرکتوری app name/migrations یه فایل با اسم initial.py ۰۰۰۱_ میسازد که عملیات سینک کردن دیتابیس با مدل های ما توسط کدهای موجود در این فایل انجام میشود.

SQLite چیست؟

SQLite یک سیستم مدیریت پایگاه داده رابطهای، Embeded و متن-باز است که در حدود سال ۲۰۰۰ طراحی شده است. SQLite یک دیتابیس سبک و بدون نیاز پیکربندی است که برای اجرا شدن به سرور و یا نصب نیاز ندارد. دیتابیس SQLite علی رغم سادگی خود، مجهز به قابلیتهای رایج بسیاری از سیستمهای مدیریت دیتابیس دیگر است.

SQLite پرکاربردترین دیتابیس در جهان است، از آن به عنوان یک کتابخانه در میان دیگر فرایندهای برنامهنویسی میتوان استفاده کرد و کدهای آن در دسترس عموم قرار دارد. برای استفاده به هر منظور، تجاری یا خصوصی رایگان است.

در واقع آن را می توان یک دیتابیس embedded از نوع SQL دانست.

خصوصیات کلیدی SQLite

SQLite نسبت به سایر سیستمهای مدیریت پایگاه داده مانند SQL Server یا Oracle بسیار حجم کمتری دارد (حجم فایل آن از ۵۰۰ کیلوبایت کمتر است).

SQLite یک سیستم مدیریت پایگاه داده بر اساس رابطه کلاینت-سرور نیست، بلکه کتابخانه درون حافظهای است که میتوانید بدون نصب و پیکربندی مستقیماً آن را فراخوانی کرده و مورد استفاده قرار دهید

یک دیتابیس SQLite به طور معمول شامل یک فایل منفرد است که به همراه همه اجزای دیتابیس مانند جداول، نماها، تریگرها و غیره روی فضای دیسک رایانه شما ذخیره میشود. بدین ترتیب هیچ نیازی به وجود یک سرور اختصاصی وجود ندارد.

چه زمانی باید از SQLite استفاده کنیم؟

SQLite می تواند حجم درخواستهای پایین تا متوسط HTTP را اداره کرده و اطلاعات پیچیده نشستها را برای یک وبسایت مدیریت کند.

زمانی که نیاز باشد یک آرشیو از فایلها داشته باشیم، SQLite میتواند آرشیوها با اندازه کوچکتر و با متادیتای کمتر نسبت به آرشیوهای معمول ZIP تولید کند.

SQLite یک روش آسان و کارآمد برای پردازش دادهها با استفاده از متغیرهای درون حافظهای در اختیار شما قرار میدهد.

زمانی که به یک سیستم دیتابیس برای یادگیری و آموزش نیاز دارید، SQLite گزینه مناسبی محسوب میشود. چنان که پیشتر اشاره کردیم، این دیتابیس هیچ نیازی به نصب و پیکربندی ندارد. کافی است کتابخانه SQLite را روی رایانه خود کپی کنید تا شروع به یادگیری آن نمایید.

ضرورت آموزش دیتابیس SQLite چیست؟

SQLite رایگان است. این دیتابیس به صورت متن-باز ارائه شده است و هیچ لایسنس تجاری برای کار با آن مورد نیاز نیست.

SQLite یک سیستم مدیریت دیتابیس چند پلتفرمی است. میتوان از این سیستم روی طیف وسیعی از پلتفرمها مانند ویندوز، مک، لینوکس و یونیکس استفاده کرد. همچنین میتوان از Symbian روی انواع مختلفی از سیستمهای عامل Symbian-شده مانند Symbian و Windows CE

SQLite یک روش مؤثر برای ذخیرهسازی دادهها ارائه میکند، چون در آن طول ستونها متغیر بوده و ثابت نیست. از این رو SQLite تنها فضایی که نیاز دارد را تخصیص میدهد. برای نمونه اگر یک ستون varchar(۲۰۰) داشته باشید، و یک مقدار با طول ۱۰ کاراکتر در آن قرار دهید، یک ستون ۲۰۰) تنها فضای ۲۰ کاراکتر را برای آن فیلد اختصاص میدهد و دیگر ۲۰۰ کاراکتر اشغال نمیکند.

طیف وسیعی از API-های SQLite وجود دارند. SQLite برخی API-ها برای انواع مختلفی از زبانهای برنامهنویسی ارائه می کند. از جمله این زبانها شامل زبانهای NET مانند ویژوال بیسیک، سی شارپ، PHP، جاوا، آبجکتیو C، پایتون و بسیاری از زبانهای دیگر برنامهنویسی است. SQLite بسیار انعطاف پذیر است.

متغیرهای SQLite دارای نوعبندی دینامیک هستند، یعنی نوع متغیر تا زمانی که مقداری به آن انتساب نیافته است، مشخص نمیشود و در زمان اعلان تعریف نشده است.

با استفاده از گزاره SQLite میتوان به INSERT ON CONFLICT REPLACE میتوان به SQLite اعلام کرد که باید یک درج روی جدول انجام دهد و اگر ردیفهایی با کلیدهای اصلی یکسان بیابد، در این صورت باید آن مقادیر را با مقادیر درج شده بهروزرسانی کند.

با استفاده از SQLite میتوانید همزمان و در یک نشست روی چندین دیتابیس کار کنید. کافی است این دیتابیسها را الحاق کنید تا به همه اجزای این دیتابیسها شامل جداول، نماها و غیره دسترسی داشته باشید.

SQLite

یک دیتابیس با SQL engine است که با ویژگیهای جامع بودن، قابل اطمینان بودن، SQL engine یا جاسازی شده، دارای قابلیت استفاده در حوزههای عمومی و ... ارائه شده است.

خواندن و نوشتن در فایلهای دیسک را به راحتی انجام میدهد زیرا هیچگونه سرور جداگانهای مانند SQL خواندن و نوشتن در فایلهای SQLite به صورت cross-platform یا چند سکویی است و دادههای آن را به راحتی میتوان بین سیستمهای ۳۲ و ۶۴ بیتی کپی کرد. با توجه به این ویژگیها، این دیتابیس یک انتخاب محبوب بین برنامههایی است که بر اساس فرمت فایل کار میکنند.